

**Zavod za javno zdravlje
Ćuprija "Pomoravlje"
u Ćupriji**

ANALIZA POKAZATELJA KVALITETA RADA ZDRAVSTVENIH USTANOVA POMORAVSKOG OKRUGA U 2010. GOD.

Ćuprija, maj 2011.

UVOD

Na osnovu obrađenih podataka za period I - XII 2010. godine, shodno Metodološkom upustvu za postupak izveštavanja zdravstvenih ustanova o obaveznim pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite, Zavod za javno zdravlje u Ćupriji analizira pokazatelje kvaliteta rada zdravstvenih ustanova za područje za koje je nadležan.

Primarna zdravstvena zaštita je prikazana kroz rad šest domova zdravlja (Despotovac, Jagodina, Paraćin, Rekovac, Svilajnac i Ćuprija), a sekundarna zdravstvena zaštita u opštim bolnicama Jagodine, Paraćina i Ćuprije.

I Primarna zdravstvena zaštita

Tabela br 1 Broj propisanih recepata po lekaru na 100 poseta

	Opšta medicina	Zdravstvena zaštita dece i školske dece	Zdravstvena zaštita žena	Medicina rada
Dom zdravlja Despotovac	13.52	7.26	12.89	55.28
Dom zdravlja Jagodina	7.03	2.27	11.39	41.27
Dom zdravlja Rekovac	22.30	116.46	33.46	
Dom zdravlja Svilajnac	19.96	23.55	19.61	66.25
Dom zdravlja Ćuprija	11.27	6.82	37.78	
Dom zdravlja Paraćin	12.96	5.08	16.38	18.06
Okrug	14.51	26.91	21.92	36.17

Izrazito je veliki broj recepata po lekaru u domu zdravlja Rekovac u službi zaštite dece i školske dece, zbog nedostatka kadra, odnosno malog broja lekara u toj službi. Nasuprot tome, u domu zdravlja Jagodina u službama zdravstvene zaštite žena i zaštite dece i školske dece je bilo najmanje propisanih recepata po lekaru. U službi medicine rada u domu zdravlja Svilajnac je bilo najviše propisivanja recepata (66) gde je efektivno radilo po 2 lekara, a najmanje u domu zdravlja Paraćin (18,06). Dom zdravlja Rekovac nema službu medicine rada zato i podaci nisu prikazani, a u čuprijskom domu zdravlja služba medicine rada je prisjedinjena službi opšte medicine i kao samostalna ne postoji. U službi opšte medicine ubedljivo najmanji broj recepata po lekaru ima dom zdravlja u Jagodini 7,03 a najviše dom zdravlja u Rekovcu, 22,30.

Tabela br. 2 Broj uputa po lekaru na 100 poseta

	laboratoriја	spec.kons. pregled	rentgen	ultrazvuk
Dom zdravlja Despotovac	0.68	1.23	0.15	0.15
Dom zdravlja Jagodina	0.33	0.56	0.03	0.10
Dom zdravlja Rekovac	0.94	1.94	0.19	0.24
Dom zdravlja Svilajnac	0.82	1.18	0.12	0.19
Dom zdravlja Ćuprija	0.50	1.17	0.06	0.15
Dom zdravlja Paraćin	0.41	0.94	0.05	0.13
Okrug	0.61	1.17	0.10	0.14

Broj uputa za laboratoriju, specijalističko-konsultativne preglede, rentgen i ultrazvuk je najveći u domu zdravlja Rekovac, a najmanji u domu zdravlja Jagodina.

Tabela br.3 Prosečan broj poseta po lekaru

	Opšta medicina	Zdravstvena zaštita dece i školske dece	Zdravstvena zaštita žena	Medicina rada
Dom zdravlja Despotovac	8453.73	7427.00	4091.50	7245.00
Dom zdravlja Jagodina	9544.43	6876.31	7299.44	6148.33
Dom zdravlja Rekovac	6860.30	13681.67	1579.00	
Dom zdravlja Svilajnac	6895.36	9144.57	3920.57	9766.50
Dom zdravlja Čuprija	6419.58	5365.11	5631.00	
Dom zdravlja Paraćin	8286.45	7904.63	5204.00	7065.11
Pomoravski okrug	7743.31	8399.88	4620.92	7556.24

Analizom su obuhvaćene službe opšte medicine, zaštite dece i školske dece, zaštite žena i medicine rada. Prosečan broj poseta po lekaru u navedenim službama domova zdravlja je bio upoređivan sa ukupnim podacima za Pomoravski okrug..

U službi opšte medicine prosečan broj poseta po lekaru na nivou okruga iznosi 7743,31 što je u skladu sa propisanim standardom mera izvršenja, a ispod proseka su domovi zdravlja u Čupriji, Rekovcu i Svilajncu.

Kod službe za zaštitu dece i školske dece i omladine prosečan broj poseta po lekaru na nivou okruga iznosi 8399,88, što je takođe u skladu sa standardom. Manje od toga je u domovima zdravlja Čuprija, Jagodina, Despotovac i Paraćin a znatno više u domu zdravlja Rekovac koji u ovoj službi ima samo 1 lekara, koji radi određenim danima u nedelji.

Služba za zaštitu žena beleži prosek od 4620,92 posete po ginekologu na nivou okruga (standard 6000). U odnosu na prethodnu godinu, na nivou okruga je skoro 2000 manje poseta po lekaru u ovoj oblasti zdravstvene zaštite. Domovi zdravlja Rekovac i Svilajnac su ispod proseka, dok je u Despotovcu broj poseta na nivou proseka, a u Jagodini je to dosta viši broj (7299,44).

Za službu medicine rada možemo konstatovati da je prosečan broj poseta po lekaru u ovoj službi na nivou okruga 7556,24. Dom zdravlja u Svilajncu je iznad prosečnog nivoa, Paraćin i Despotovac na nivou proseka, odnosno standarda od 7200 poseta, a ispod je dom zdravlja u Jagodini.

Tabela br. 4 Procenat preventivnih poseta u ukupnom broju poseta

	Opšta medicina	Zdravstvena zaštita dece i školske dece	Zdravstvena zaštita žena	Medicina rada
Dom zdravlja Despotovac	2.99	7.88	51.13	3.31
Dom zdravlja Jagodina	0.89	15.81	45.27	1.19
Dom zdravlja Rekovac	21.07	21.59	41.32	
Dom zdravlja Svilajnac	8.14	18.84	39.03	8.27
Dom zdravlja Čuprija	1.54	18.88	60.16	
Dom zdravlja Paraćin	3.87	13.98	40.75	4.49
Pomoravski okrug	6.42	16.16	46.28	4.32

Za ceo okrug, u službi opšte medicine od ukupnih poseta 6,42% je bilo preventivnog karaktera. Treba primetiti koliko prosek može biti nepouzdan podatak. Naime, dom zdravlja u Rekovcu je iskazao podatak da je od svih poseta službi opšte medicine preventivnih bilo 21%, što je vrlo diskutabilno, imajući u vidu da je kod ostalih razvijenijih domova zdravlja to dosta niži procenat i kreće se od 1 do 8 procenata.

Kod službe za zdravstvenu zaštitu dece i školske dece i omladine, prosek preventivnih poseta je 16,16%. Dom zdravlja Jagodina je na nivou proseka, ispod su Despotovac i Paraćin, a Svilajnac, Ćuprija i Rekovac beleže viši procenat preventivnih poseta.

U službi zdravstvene zaštite žena preventivnom radu poklanja se dosta pažnje. Tako je procenat preventivnog rada na nivou okruga 46,28%. Domovi zdravlja u Rekovcu, Svilajncu i Paraćinu su ispod proseka, Dom zdravlja u Jagodini je na prosečnom nivou a odsakaču Despotovac sa 51,13% i Ćuprija sa 60,16%.

Medicina rada beleži prosek za okrug od 4,32%. U pomoravskim domovima zdravlja je taj procenat izuzetno nizak, (kreće se od 1,19% do 8,27%), što je odraz ekonomске situacije u privredi.

Tab. br.5 Obuhvat vakcinacijom protiv gripa lica starijih od 65 godina

Dom zdravlja Despotovac	7.15
Dom zdravlja Jagodina	7.18
Dom zdravlja Rekovac	6.39
Dom zdravlja Svilajnac	7.42
Dom zdravlja Ćuprija	4.66
Dom zdravlja Paraćin	7.11
Pomoravski okrug	6.65

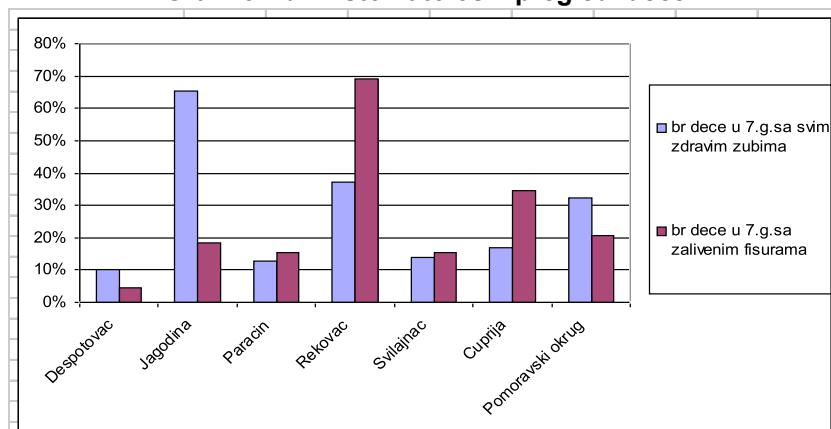
Vakcinacija protiv gripa lica starijih od 65 godina je u Pomoravskom okrugu sprovedena kod 6,65% od ukupnog broja te populacije. U prethodnoj godini je taj obuhvat iznosio skoro 10% i trebalo bi preispitati uzroke ovom smanjenju broja vakcinisanih. U Domovima zdravlja Pomoravskog okruga je taj obuhvat dosta izjednačen. Najveći je u domu zdravlja Svilajnac(7,42%) a najmanji u domu zdravlja u Ćupriji sa 4,66%.

Stomatološka zdravstvena zaštita

Tab. br.6 Sistematski stomatološki pregledi dece

Dom zdravlja	br dece u 7.g. obuhv. sis. stom. pregl.	br dece u 7.g.sa svim zdravim zubima		br dece u 7.g.sa zalivenim fisurama	
		br.	%	br.	%
Despotovac	138	14	10.14%	6	4.35%
Jagodina	635	415	65.35%	117	18.43%
Paraćin	540	68	12.59%	84	15.56%
Rekovac	78	29	37.18%	54	69.23%
Svilajnac	180	25	13.89%	28	15.56%
Ćuprija	261	44	16.86%	90	34.48%
Pomoravski okrug	1832	595	32.48%	379	20.69%

Grafikon br. 1 stomatološki pregledi dece

Posle obavljenih sistematskih pregleda dece u sedmoj godini života, najviše ih je bilo sa svim zdravim zubima u domu zdravlja Jagodina (65,35%) dok je kod ostalih taj procenat dosta niži (10 do 37%). Kod dece u sedmoj godini života je rađeno zalivanje fisura na prvim stalnim molarima u visokom procentu u domu zdravlja Rekovac (69,23%) a u domu zdravlja Ćuprija 34,48%. Kod ostalih domova zdravlja je to dosta skroman obuhvat od 4%-18%. Lokalna aplikacija fluroida je obuhvatila celokupnu populaciju sedmogodišnjaka.

Tab.br.7 Posete u stomatologiji i KEP-12

	Br.poseta do 18.god. po stomatolo gu	Br.poseta po stomatolo gu preko 18.god	KEP-12
Dom zdravlja Despotovac	2338,00	1573,25	4,28
Dom zdravlja Jagodina	2416,20	2089,90	3,18
Dom zdravlja Rekovac	4130,00	1364,00	2,25
Dom zdravlja Svilajnac	2221,60	2475,00	3,11
Dom zdravlja Ćuprija	2120,57	963,00	3,11
Dom zdravlja Paraćin	2592,67	1443,00	1,14
Pomoravski okrug	2123,48	1651,36	2,85

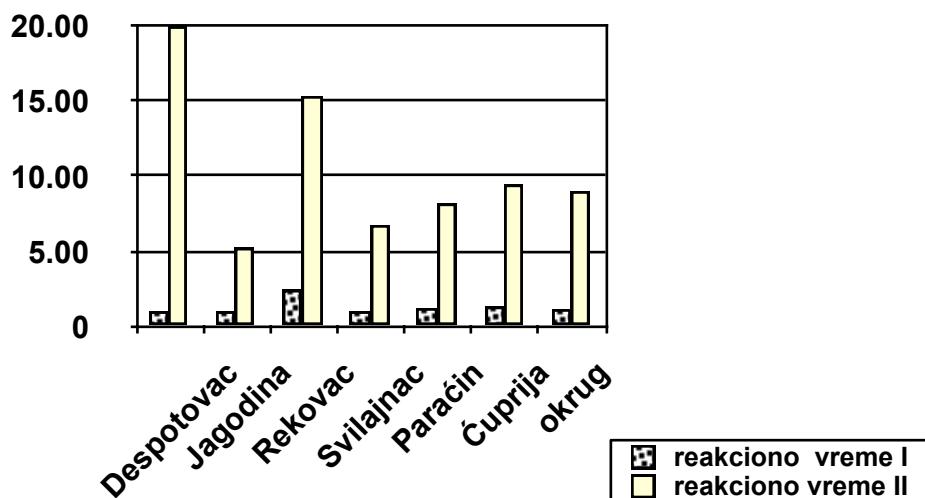
Posmatrajući prosečan broj poseta po stomatologu sa obuhvatom lica do i preko 18 godina starosti, zapaža se da je prosek do 18 godina najveći u domu zdravlja Rekovac, a najmanji u domu zdravlja Ćuprija.

Broj poseta stomatologu lica preko 18 godina starosti, najveći je u domu zdravlja Svilajnac (2475), a najmanji u domu zdravlja Ćuprija (963).

KEP-12 je najveći u Despotovcu (4,28) a najmanji u Paraćinu (1,14).

Hitna pomoć

Grafikon br.2 Reakciono vreme I i II

Reakciono vreme I predstavlja vremenske intervale izražene u minutima za prvi red hitnosti od momenta prijema poziva do predaje tog poziva.

Reakciono vreme II je vremenski interval prikazan u minutima koji je prošao od momenta predaje poziva ekipi do dolaska ekipe do pacijenta.

Kao indikatori kvaliteta rada hitne pomoći pokazuju varijacije u pojedinim ustanovama i kreću se od 1,00 do 2,42 minuta kod reakcionog vremena I, a kod reakcionog vremena II od 5,21 do 20 minuta.

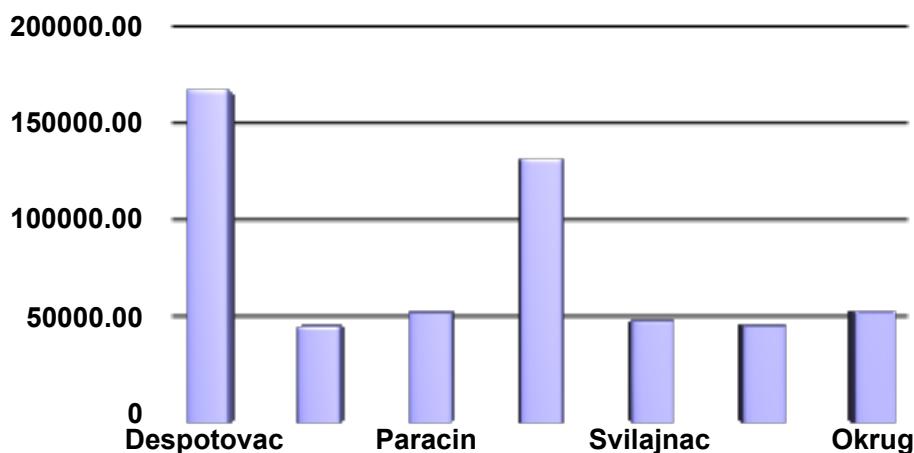
Procenat uspešnih kardiopulmonalnih reanimacija se kreće od 0% u domu zdravlja u Svilajncu do 50% u domu zdravlja u Ćupriji. Ostali domovi zdravlja imaju 15 do 22% uspeha kod kardiopulmonalnih reanimacija.

Procenat napravnih smrti kao sledeći indikator kvaliteta u ovoj oblasti pokazuje velike varijacije i taj podatak nije validan za poređenje i analizu.

Procenat samostalno rešenih slučajeva na terenu je od 57,06% u domu zdravlja u Ćupriji do 88,06% u Svilajncu.

Farmaceutska zdravstvena delatnost

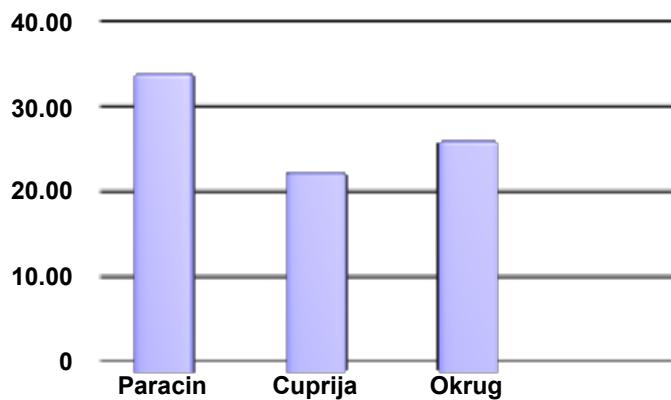
Grafikon br. 3 Broj recepata po farmaceutu

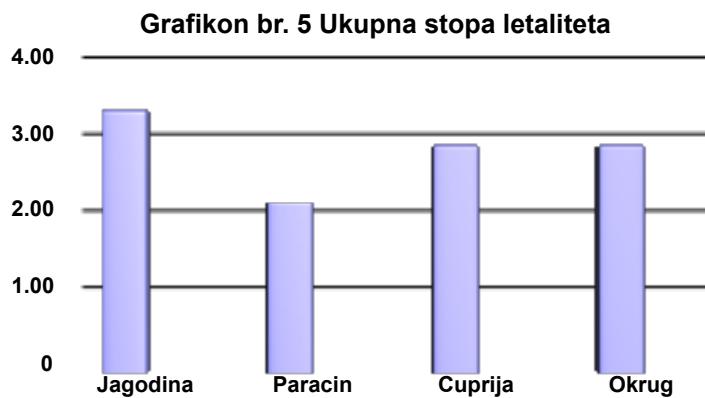
Rad apoteka je prikazan brojem izdatih recepata i naloga za medicinska sredstva. Stavljući u odnos sa brojem zaposlenih farmaceuta kvantifikuje se rad izvršilaca na ovim poslovima. U domu zdravlja Despotovac je najviše bilo izdatih recepata po farmaceutu (163121), dok je u Svilajncu, Jagodini, Ćupriji i Paraćinu oko 50000 recepata. Što se tiče broja naloga za medicinska sredstva po farmaceutu taj broj se kreće od 435,50 u Jagodini do 2146 u Despotovcu.

II Sekundarna zdravstvena zaštita

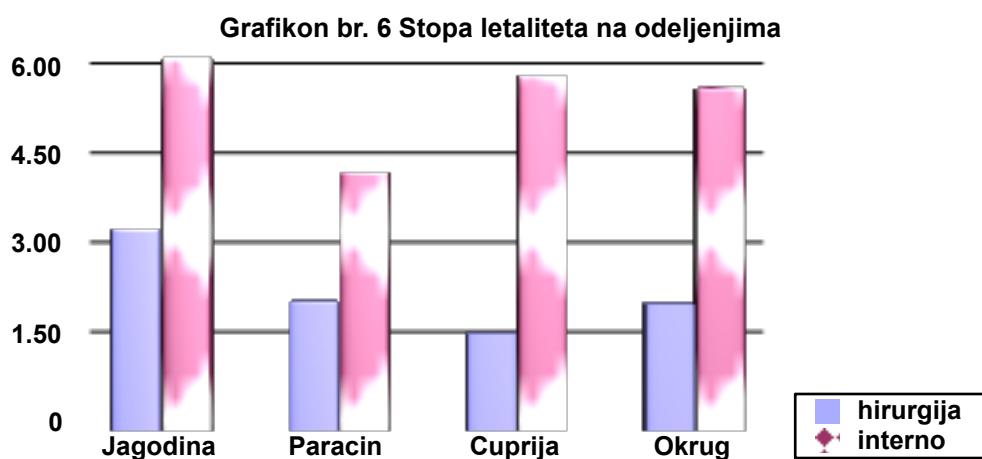
Grafikon br. 4 Procenat umrlih u prvih 48 sati

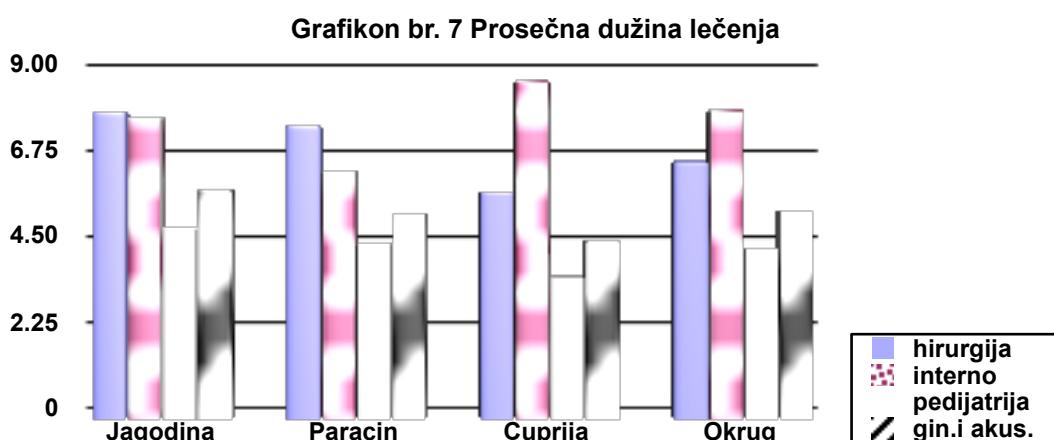
Prvi od pokazatelja kvaliteta rada bolnica je letalitet. U prvih 48 časova od prijema najveći procenat umrlih ima bolnica u Paraćinu 33,11%, a najmanji u Ćupriji 22,13%. Kod bolnice u Jagodini taj procenat iznosi 27,10%.

Ukupna stopa letaliteta u bolnicama Pomoravlja je prilično ujednačena i kreće se od 2,11 do 3,24. Najmanju stopu letaliteta ima bolnica u Paraćinu, koja ima i najmanji broj postelja i odeljenja. Prosek okruga je 2,81.

Posmatrajući stopu letaliteta na internim i hirurškim odeljenjima najmanju stopu letaliteta na hirurgiji ima bolnica u Čupriji (1,57), a na internom je to ujednačeno i kreće se od 5,65 u Čupriji do 5,94 u Jagodini, dok bolnica u Paraćinu ima stopu u iznosu od 4,12.

Bolničko lečenje je praćeno kroz rad službi hirurgije, interne medicine, pedijatrije i ginekologije i akušerstva u opštim bolnicama Čuprije, Jagodine i Paraćina. Jedan od praćenih parametara je i prosečna dužina lečenja na ovim odeljenjima. Bolnica u Čupriji je na proseku od 6,39 dana, bolnica u Jagodini 6,73 dana i Paraćinu 5,99 dana.

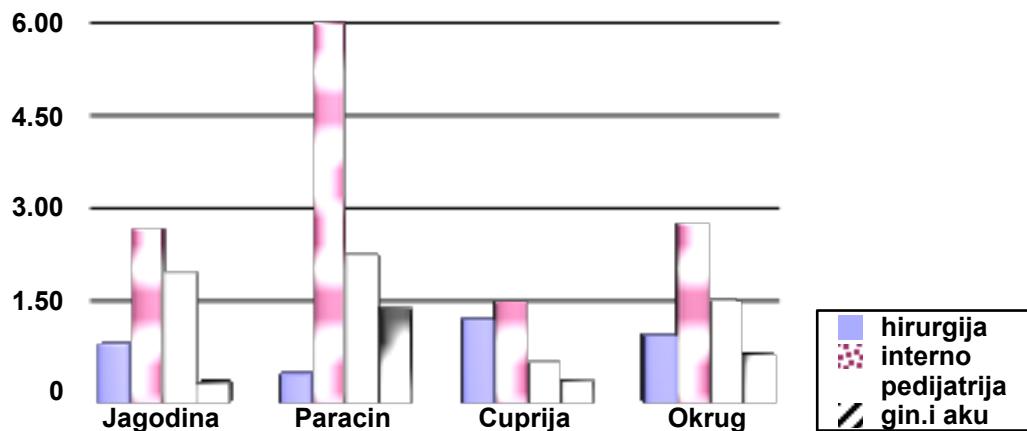
Na hirurgiji bolnice u Jagodini prosek lečenih je 7,58 dana, u Čupriji 5,61 dan, a u Paraćinu 7,24 dana.

Internističke grane medicine u Čupriji su po dužini lečenja sa prosekom od 8,36 dana, dok su u Jagodini i Paraćinu nešto kraće lečeni pacijenti (7,46 odnosno 6,13 dana).

Pedijatrijski slučajevi su u jagodinskoj bolnici lečeni 4,74 dana, u čuprijskoj 3,51 a u paraćinskoj 4,32 dana.

Prosek lečenih za ginekologiju i akušerstvo u bolnici u Paraćinu je 5,09 dana, Jagodini 5,66 i Čupriji 4,40 dana.

Grafikon br. 8 Procenat upućenih u druge ustanove

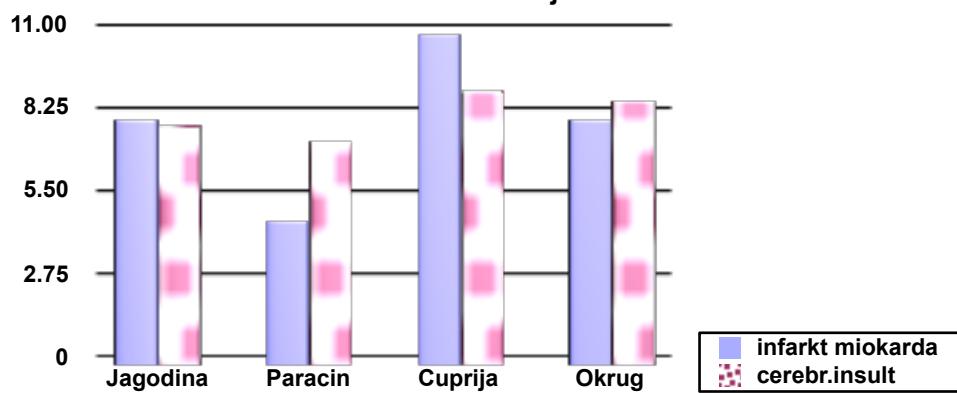
Drugi posmatrani parametar je procenat pacijenata upućenih u druge ustanove na lečenje. Iz bolnice u Čupriji je bilo upućenih 1,70%. Sa ginekologije je bilo samo 4 slučaja (0,34%), sa hirurgije 1,28%

Iz bolnice u Jagodini bilo je 1,70% upućenih slučajeva, a najviše je bilo internističkih slučajeva 2,68%.

Iz bolnice u Paraćinu bilo je 2,68% upućenih na lečenje u druge ustanove. Najviše je bilo internističkih slučajeva 5,83%.

Što se tiče broja medicinskih sestara po zauzetoj bolničkoj postelji, najviše ih je na ginekološko-akušerskim odeljenjima, a najveći prosek ima bolnica u Čupriji 1,15 sestara po postelji.

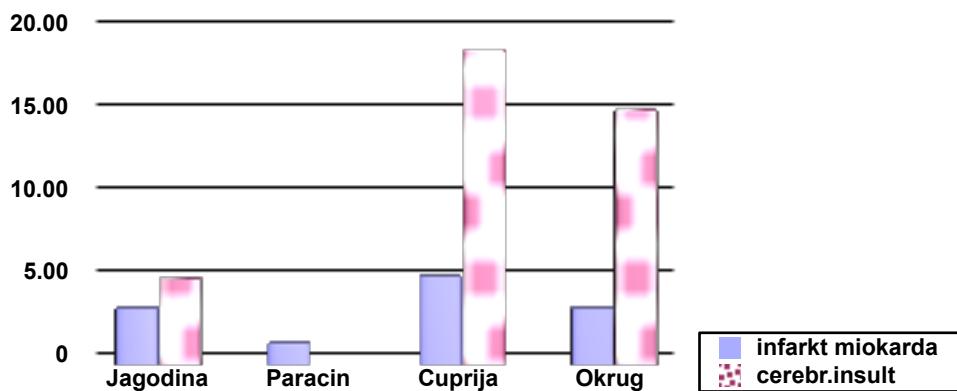
Grafikon br. 9 Prosečna dužina lečenja za infarkt miokarda i CVI

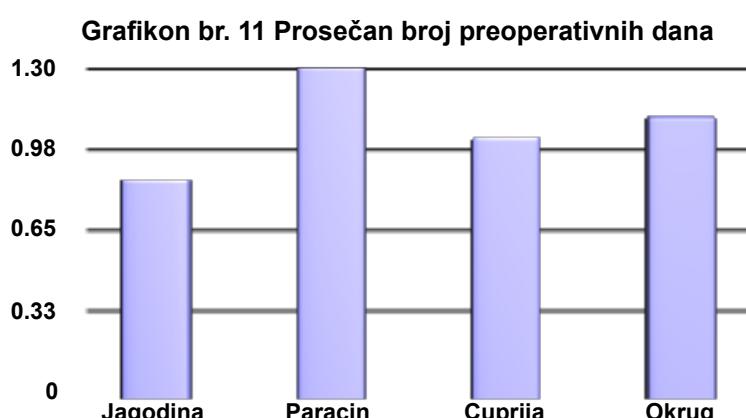
Prosečna dužina bolničkog lečenja za infarkt miokarda je na nivou okruga 7,73 dana. U Paraćinu je taj prosek 4.55 dana, u Jagodini 7.73 i Čupriji 10.44 dana.

Prosečna dužina bolničkog lečenja za cerebrovaskularni insult iznosi 8.34 dana za okrug. U Paraćinu je taj prosek 7.06 dana, u Čupriji 8.63 a u Jagodini 7.53 dana.

Grafikon br. 10 Stopa letaliteta od infarkta miokarda i CVI

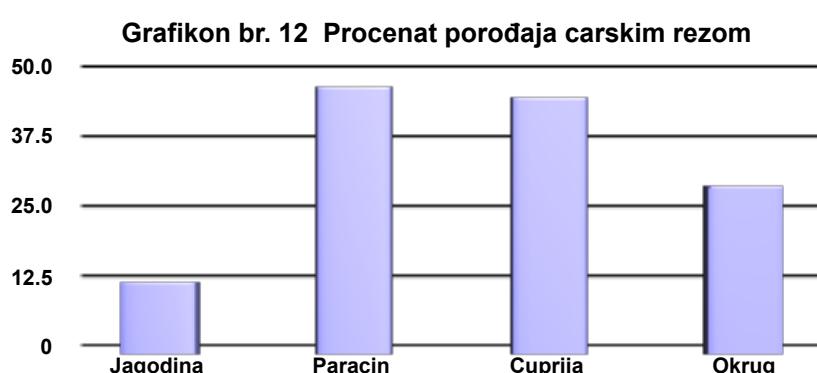

Stopa letaliteta od infarkta miokarda je na nivou okruga 3.26 a od cerebrovaskularnog insulta 14.61. Najmanju stopu letaliteta od infarkta miokarda ima bolnica u Paraćinu 1,18 a od cerebrovaskularnog insulta bolnica u Jagodini. Bolnica u Paraćinu nema stacionarno odeljenje neurologije pa sve teže slučajevе šalje u bolnicu u Čupriji.

Jedan od pokazatelja kvaliteta rada u hirurgiji je broj preoperativnih dana lečenja za sve hirurške intervencije obavljene u hirurškim salama. Stavljanjem u odnos tog broja sa brojem hirurških intervencija dobijamo prosečan broj preoperativnih dana. Za okrug je taj prosek 1,08 dana. U opštoj bolnici u Jagodini je to 0,84 dana, u Čupriji 1,00 dana a u Paraćinu 1,27 dana.

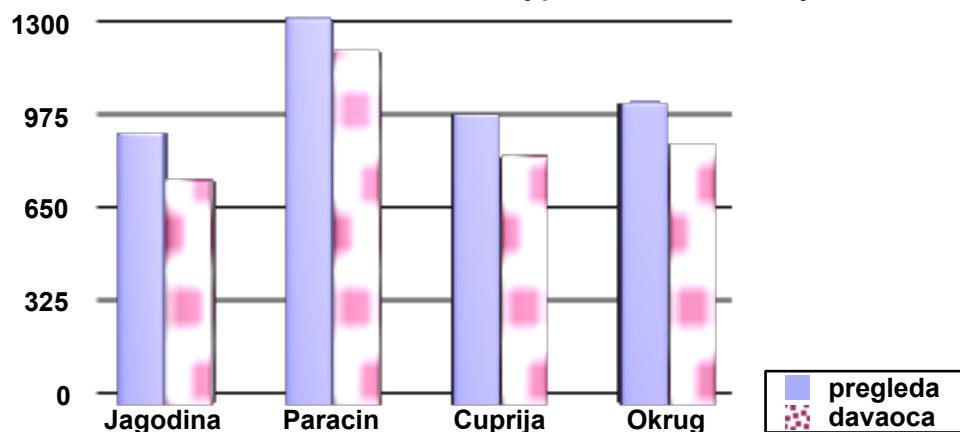
Prosečan broj operisanih pacijenata u opštoj, spinalnoj i epiduralnoj anesteziji po hirurgu je najmanji u Čupriji 57,78, zatim u Jagodini 94,90, a najveći u Paraćinu 95,20. Prosek okruga je 70,21 operisanih pacijenata.

Na odeljenjima ginekologije i akušerstva bolnica u Paraćinu i Čupriji skoro svaka druga trudnica se porađa carskim rezom oko (45%), a u Jagodini taj procenat iznosi 12,3%. Prosek okruga je 29%.

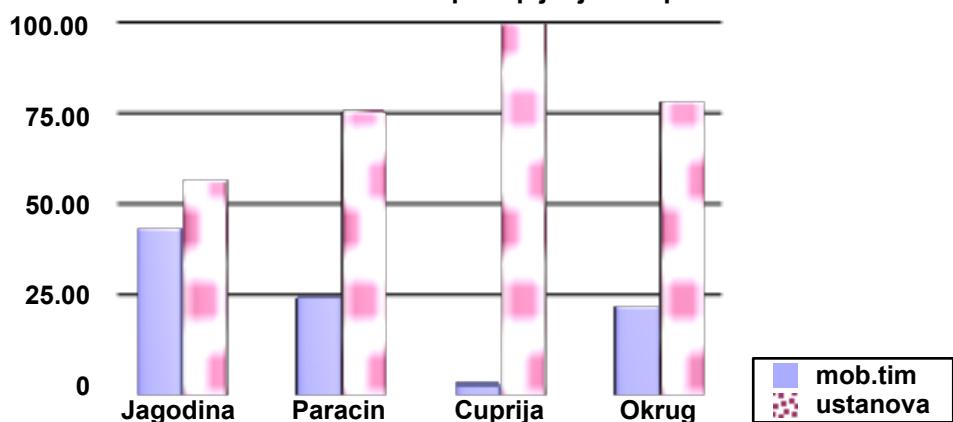
TRANSFUZIJA KRVI

Grafikon br. 13 Prosečan broj po lekaru u transfuziji

Cilj kvaliteta u službi transfuzije je 750 davaoca krvi po lekaru. Transfuzija u Jagodini je imala 746 davaoca, dok je u Paraćinu bilo 1176 davanja krvi po lekaru a u Čupriji 825. Preporuka je da odbijenih davalaca bude 10 -13 %. U Jagodini je odbijeno 17,20% davalaca, u Paraćinu 8,20% a u Čupriji 14,42%. Prosek okruga je 864 davaoca po lekaru.

Grafikon br. 14 Procenat prikupljanja krvi prema mestu

Prikupljanje krvi se organizuje u ustanovi i u mobilnom timu, na terenu. Jedan od ciljeva kvaliteta rada u službi transfuzije je da se aktivnost prikupljanja krvi odvija na terenu, u procentu koji je veći od 50.

Prema dobijenim podacima, služba transfuzije u Čupriji je imala skromne aktivnosti preko mobilnih ekipa u procentualnim iznosu 2,67, dok je u Paraćinu bilo 25,77% rada mobilnih timova, a u Jagodini 43,77%, što je znatno više u odnosu na prethodne pomemute bolnice.

III Bezbednost pacijenata

U svim zdravstvenim ustanovama su uspostavljene procedure za registrovanje neželjenih dejstava lekova i neželjenih događaja, osim u domovima zdravlja Ćuprija i Rekovac.

Jatrogenih oštećenja pri hirurškim intervencijama je bilo samo u jednom slučaju (Paraćin), dok je ponovljenih operacija u istoj regiji bilo u 14 slučaja bolnice u Paraćinu i 7 bolnice u Ćupriji. Tromboembolijskih komplikacija je bilo samo u jednom slučaju u Paraćinu.

Stopa incidencije svih bolničkih infekcija u intenzivnoj nezi prikazana je samo u bolnici Ćuprija u jednom slučaju i iznosi 0,18 a stopa incidencije bolničkih infekcija mokraćnog sistema na svim odeljenjima je evidentirana u bolnici Paraćin (0,58) i bolnici u Ćupriji (1,18).

IV Sticanje i obnova znanja i veština zaposlenih

Procenat zaposlenih koji su učestvovali u obnovi znanja i veština kreće se u proseku od 52-92% u svim ustanovama. Opšta bolnica u Jagodini je sa najmanjim obuhvatom lica koja su se edukovala (51,58%), dok dom zdravlja u Jagodini u isto vreme beleži 91,75% obuhvata zaposlenih. Visok procenat zaposlenih koji su učestvovali u edukacijama iskazuje i dom zdravlja Rekovac sa 84,21% i opšta bolnica u Ćupriji sa 89,56%. Obzirom na neophodnost učestovanja u kontinuiranim medicinskim edukacijama radi obnavljanja neophodnih licenci za rad u zdravstvenim ustanovama, očekivalo se da procenat lica koja su uzela učešće u sticanju i obnovi znanja bude znatno veći i on je u odnosu na prethodnu godinu povećan skoro za dva puta.

UMESTO ZAKLJUČKA

U ovoj analizi prikazani su najznačajniji pokazatelji kvaliteta rada zdravstvenih ustanova na teritoriji Pomoravskog okruga, koji su bili uporedivi bilo među zdravstvenim ustanovama ili sa prosekom okruga. Mora se napomenuti da mnogi pokazatelji nisu bili validni, kao ni uporedivi, a neke nisu ni prikazale sve zdravstvene ustanove. Mišljenja smo da bi trebalo da se pojedini pokazatelji revidiraju (medicina rada, hitna pomoć, bezbednost pacijenata i dr.), a za neke je potrebno dati i detaljnija objašnjenja, jer su prisutne velike varijacije među zdravstvenim ustanovama okruga. Podatke za Srbiju nismo dobili do završetka izrade ove analize tako da vrednosti za okrug nismo mogli porebiti sa republičkim.